

СПРАВА «МИТСОПУЛОС ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF MITSOPOULOS v. UKRAINE)

(Заява № 62006/09)

Стислий виклад рішення від 09 грудня 2021 року

У вересні 2002 року заявник придбав будинок у приватної особи. У січні 2003 року ця особа звернулася до Оболонського районного суду міста Києва (далі — районний суд) з цивільним позовом, оскаржуючи дійсність договору купівлі-продажу. Заявник подав зустрічний позов.

Пізніше до провадження присєдналися декілька інших осіб, у тому числі М., у власності якої будинок перебував щонайменше до листопада 2007 року.

22 січня 2007 року районний суд частково задовольнив позов заявника, визнавши його право власності на будинок з господарчими та побутовими будівлями і спорудами. Рішення районного суду було залишено без змін Верховним Судом України і у цей же день набрало законної сили та стало обов'язковим для виконання.

У квітні 2009 року М. звернулася до районного суду із заявою про перегляд рішення від 22 січня 2007 року «за нововиявленими обставинами», стверджуючи, що під час первинного судового розгляду не знала, що будинок був реконструйований настільки, що більше не міг розглядатися як предмет спірного договору купівлі-продажу. Заявник оскаржив цю заяву, стверджуючи, що під час провадження будинок перебував у власності та під контролем М., а тому вона знала про реконструкцію. Крім того, її заява про перегляд рішення була подана після закінчення встановленого строку.

Районний суд задовольнив заяву М., скасувавши рішення від 22 січня 2007 року, та відновив розгляд справи по суті. У листопаді 2015 року Апеляційний суд міста Києва частково задовольнив вимоги заявника, зокрема, було визнано його право власності на будинок, але таке визнання не поширювалося на прибудови та перебудови, а також усі поліпшення, проведені у всьому будинку. Крім того, його опонентів зобов'язали не чинити перешкод у користуванні ним своїм правом власності на будинок. Зазначене рішення 27 квітня 2016 року було залишено без змін Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, що перегляд та скасування остаточного рішення районного суду від 22 січня 2007 року, яке набрало законної сили і підлягало виконанню, призвело до незаконного позбавлення його майна.

Європейський суд дійшов висновку, що перегляд і скасування рішення районного суду від 22 січня 2007 року, яке набрало законної сили і підлягало виконанню, та яким було визнано право власності заявника на спірне майно, не ґрунтувалося на «особливих і непереборних обставинах», а заява про перегляд ґрунтувалася на суперечливих аргументах та не містила вказівок, що рішення, яке в ній оскаржувалося характеризувалося серйозною судовою помилкою або неналежним відправленням правосуддя.

Крім того, на заявника було покладено надмірний тягар у зв'язку з позбавленням його права на будинок (яке було згодом відновлено), а також на господарчі та побутові будівлі і споруди без наведення прийнятного обґрунтування або надання якого-небудь відшкодування.

Враховуючи зазначене, Європейський суд дійшов висновку, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу до Конвенції.

Щодо вимог заявника про відшкодування шкоди, судових та інших витрат Європейський суд зазначив, що за обставин цієї справи питання застосування статті 41 Конвенції не готове до вирішення. Отже, вирішення цього питання має бути відкладено, має бути призначено додатковий розгляд і належним чином враховано будь-яку угоду, якої можуть досягти Уряд та заявник.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції;

4. *Постановляє*, що питання про застосування статті 41 Конвенції не готове для вирішення, а тому:

(а) відкладає розгляд цього питання у цілому;

(б) закликає Уряд і заявника упродовж трьох місяців надати свої письмові зауваження з цього питання та, зокрема, повідомити Суд про будь-яку угоду, якої вони можуть досягти; і

(с) відкладає подальший розгляд цього питання та делегує Голові комітету повноваження вирішити його за необхідності.